

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Пагута Тамара

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Пагута Віталій

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
м. Рівне, Україна*

Сучасний етап розвитку дошкільної освіти в Україні характеризується швидкими трансформаційними процесами, що зумовлені цифровізацією суспільства, зростанням ролі інформаційних технологій та підвищенням вимог до професійної компетентності педагогів. За таких умов вихователь закладу дошкільної освіти виступає не лише організатором освітнього процесу, але й ініціатором упровадження нових підходів, орієнтованих на розвиток гармонійної, соціально адаптованої та творчої особистості дитини. Інноваційні технології стають інструментом оновлення змісту, методів і засобів навчання, сприяють персоналізації освітньої взаємодії, зростанню пізнавальної мотивації та підвищенню результативності навчально-виховної роботи.

Відповідно до визначення у «Словнику українського педагога» «технологія – це «сукупність різних елементів, зокрема прийомів, операцій, дій, процесів та їх послідовність, тобто це своєрідна майстерність людини» [2, с. 205].

І. Кіндрат уточнює, що «інноваційні технології - це комплекс форм та методів навчання, виховання та управління, які відповідають сучасним вимогам, є новаторськими та оригінальними» [3].

У науково-педагогічній літературі вони описуються як сукупність організаційних, методичних та практичних рішень, спрямованих на оновлення змісту освіти та підвищення її ефективності. Вони можуть класифікуватися за кількома критеріями (Рис. 1):

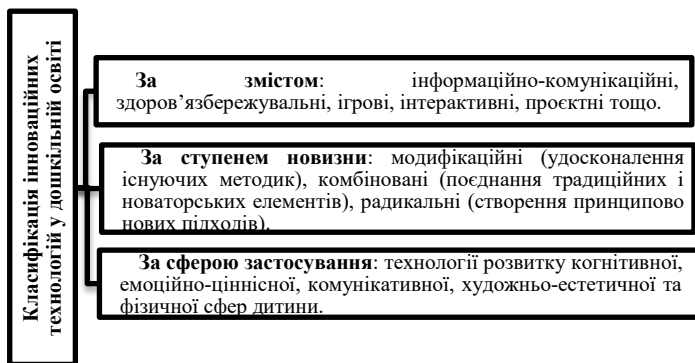

Рис. 1. Класифікація інноваційних технологій у дошкільній освіті

Використання інноваційних підходів у дошкільній освіті забезпечує гармонійний розвиток інтелектуальної, емоційної, соціальної та фізичної сфер дитини, а також формування ключових компетентностей, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти. Інтерактивні методи, цифрові ресурси, ігрові технології та проєктна діяльність роблять навчання більш захопливим і дослідницьким, сприяють розвитку навичок комунікації, співпраці, відповідальності й критичного мислення. Залучення дітей до активних форм пізнання через STEM-проєкти, гейміфікацію, творчу діяльність чи методи вільного вибору матеріалів стимулює розвиток креативності, уяви та нестандартного мислення.

Важливою перевагою інноваційних технологій є можливість індивідуалізації освітнього процесу з урахуванням особистісних особливостей, темпу розвитку та інтересів кожної дитини. Це досягається шляхом використання адаптивних методик, дидактичних ігор, мультимедійних програм, а також інклюзивних рішень, що сприяють залученню дітей з особливими освітніми потребами. Такий підхід допомагає вихователям формувати в дошкільників основи медіаграмотності, вміння безпечно користуватися цифровими ресурсами та аналізувати інформацію.

Ю. Волинець та Д. Дорохова Д. зазначають, що «роль дошкільного педагога в процесі введення інновації в реальність закладу дошкільної освіти є досить значною. Ця роль вимагає багатосторонніх навичок (здатність діагностувати поточну ситуацію, обґрунтовувати зміни в галузі знань, нововведень). Творчість педагога в постійно мінливих умовах сучасної освіти є неодмінним атрибутом розвитку» [1, с. 195].

Ми розділяємо думку С. Смолюк, «що вибір та успішне впровадження їх в закладі дошкільної освіти багато в чому залежить від того, наскільки ефективно вихователями освоюються і застосовуються вони в освітньому процесі, що сприяють змінам діяльності закладів дошкільної освіти. Інноваційні технології, системи навчання і виховання дітей дошкільного віку відрізняються варіативністю, своєрідністю і специфікою прояву на практиці, бо вони відображають рівень педагогічної майстерності та творчості вихователя. Вихователі застосовуючи інноваційні технології спрямовують свої дії на формування у дітей значущої мотивації до пізнання, що і скеровує їхню пізнавальну активність, стимулює розвиток власних почуттів та інтересів. Чим цікавіша така діяльність, тим емоційніший її вплив і тим більший ефект вона дає» [4, с. 82].

Таким чином, інноваційні технології виступають важливим засобом підвищення якості дошкільної освіти та ефективності професійної діяльності вихователя. Їх застосування забезпечує інтеграцію сучасних наукових досягнень у практику роботи з дітьми, сприяє створенню особистісно орієнтованого й розвивального освітнього середовища, активізує пізнавальну діяльність та формує самостійність дошкільників. Педагог, який цілеспрямовано впроваджує інноваційні підходи, не лише збагачує власний професійний потенціал, а й закладає основу для гармонійного розвитку та успішної соціалізації майбутнього покоління.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волинець Ю. О., Дорохова Д. О. Інноваційні технології навчання в державних закладах дошкільної освіти: теоретичний аспект. *Молодий вчений*. №4 (92) квітень, 2021 р. С. 194-197.
2. Гришук А. В. Словник українського педагога. К. : КВІЦ, 2015. 326 с.
3. Кіндрат І. Інноваційні технології в дитячому садку. URL: <https://surl.li/jnycra> (дата звернення 13.08.2025 р.).
4. Смолюк С. В. Інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 58. Том 2. 2023. С. 179-182.